

1770, 25.
QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI

AN
MORGENGABA
NOVO MARITO A NOVA CONIVGE
OFFERRI QVEAT.

1697
QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XV. AVGVST. ANNO MDCCCLXX.

DEFENDET

MICHAEL GOTTLIEB HERING

PIRNENS.

LIPSIAE
LITERIS RYMPFLIS.

QUESTIO
IN
MORGENGABA
NOVOMANNI A NOVA CONINGE
OTERRI OVEAT
ILLVSTRIS IETORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDIS
D. CHRISTIANO HIER. BIRNING
PROFESSOR VVIRIC ORDINIS H. MAJ. ET GEN.
ET SOCIETAT. LITTE. GOTTIB. G.
IN AVBILORIO PETERINO
DIE XV. AVGVST. ANNO MDCCCLXX.
D. MICHAEL GOTTLEB. HERRING
LITTE. RVNDELLE

1256

AN

MORGENGABA
NOVO MARITO A NOVA CONIVGE
OFFERRI POSSIT.

§. I.

Paradoxon utique continet quaestio; *an Morgengaba novo marito a noua conjugē offerri possit.* Si enim ea, quae vulgo vel contingere solent, vel a doctis traduntur, adhibemus, sponsam vxorem factam plerumque donatam Morgengaba cernimus; hinc etiam illud ex pactis nuptialibus: *Der Herr Hochzeiter verspricht die Fräulein Braut standesmäßig zu Bemorgengaben.* Quid ergo

A 2

ergo

ergo nobis negotii erit cum marito in causa capiendae Morgengabae? Itane maritus aliquando vxoris vice fungatur? Inauditum sane et ab omni antiquitate legum alienissimum! Sed salua res est. Prius facti cuiusdam speciem referam, dein de quaestione dicam, quid sententiam.

§. II.

Caius vxorem duxit Titiam. Vt mos est, celebrantur nuptiae non tantum hierologia sacerdotali, verum, vti maiores solebant, inter epulas et pocula celebritas nuptiarum finitur atque dein adscendunt thorum coniugale, et hoc demum ritu fiunt vir et vxor. Insequenti die mane offert nouus maritus nouae suae coniugi matutinum munus, quod nostratibus Morgengaba audit. Eo ipso vero momento, quo vir sua munera offerebat, noua nupta non minorem liberalitatem viro suo exhibebat, vtrique coniuges haec munera accipiunt, iam continuabant connubium. Interiecto tempore contigit causa, quae occasionem dabat quaestioni, vtrum ea largitio matutina ab vxore marito facta valida persisteret, an vero tanquam prohibita ab vxore possit reuocari. Haec quaestio exorta materiam scribendi dedit. Iam de quaestione propofita agamus.

§. III.

Est quidem denominatio *Morgengabae* vel vti legitur interdum *Morghengheba* vel *Morgencap* vel *Morganegiba* vel *Morgengnada* a donatione matutina desumpta atque liberalita-

fitatem denorat, quam maritus nouus nouae nuptiae post perfectum matrimonium confert, tanquam symbolum perfecti atque consumati per adscensum thorum conjugii. Ita omnes qui ex patrio iure sapiunt interque eos GVNDELING in Diss. de emtione uxorum, dote et Morgengaba. Non itaque eos refuto, qui in praemium delibatae virginitatis quondam datam censebant morgengabam. Satis refutati ab aliis, et contrarium probant exempla viduarum iterum nubentium, quibus sua data morgengaba, apud quas frustra forsan expectes virginitatem delibandam.

§. IV.

Sic itaque haec largitio matutina a marito uxori confertur in signum consumati matrimonii; quid obstat, quo minus eam liberalitatem remuneratoriam ab vxore marito datam, in signum forte perfecti conjugii *Morgengabam* nominemus, si vel abusiue fiat, quo ab aliis separemus, quae ab vxore marito dantur, vt dos, ut parapherna, sicut cruda fori studia ex linguae imperitia bona iure germanico marito illata vocarunt. Non plane improbabile est, eiusmodi largitiones factas fuisse interdum ab uxoribus maritis. Non omnino improbabilis fit coniectura ex GLOSS. ad *Land-Recht* L. i. art. XX. Loquitur Glossator de sponsalicia largitate, quae a sponso sponsae vel e conuerso confertur, hanc vero postea describit sponsaliciam largitatem, et ea est, quam ipse textus *Morgengabam* vocabat. Sic Glossa: *Morgengab, ic. In Annehmung einer Ehe pfleget man dreyerley Gaben zu geben, die erste heist Arra, das ist, der Frau oder Mahlschaz: ic. Die*

A 3

an

andre heist in legibus sponsalitia largitas, die verstehet er hier in Text, und dieselbe behält eine Frau. Iam vero textus agit de Morgengaba. Sic verba: Nun vernemt, was ein ieglich Mann von Ritters Art, mög seinem Weib zu Morgengab geben, des Morgens, als er mit ihr zu Tisch geht vor Eßens ic. Notat vero GLOSSA latina de sponsalitia largitate: *Dicit tamen lex, quod raro contingit, quod sponsa sponso conferat, quia femininum genus avarissimum est. caet.* Et hinc opinor, cum textus conspiret et argumentum, superioribus temporibus non plane incognitam fuisse Morgengabam a noua nupta nouo marito datam. Sed sit tantum coniectura.

§. V.

Iam ad causam. Si ergo tale matutinum munus marito suo offerat noua conjux, quaeramus; an suum faciat accipiendo maritus. Omnem et grauissimam dubitandi causam nobis fert lex peregrina recepta, quae improbat donationem inter coniuges. Iam vero si adscensus sit thalamus, coniuges facti sunt desponsatae antea et benedictione ecclesiastica conjunctae personae, hinc et ea videri posset improbanda donatio, quae a coniuge in maritum confertur matutino tempore die nuptias insequenti. Et ipsa ratio, quam Romana lex habet, ne se mutuo inuicem amore spoliarent coniuges, bene applicanda esse videtur in ea liberalitate; quo enim tempore fortior coniugum amor, quam in initio matrimonii, cum durante eo amor deferuescat.

§. VI.

§. VI.

Sed falua omnino res est; Nam pofito, romanam legem improbare hanc liberalitatem, quod adhuc non concedam, tantum cum in subsidium illud ius receptum fit, faluis patris moribus, faluoque eo iure, quod ex antiquis temporibus in patria valuit, putauerim liberalitatem, quam quaestio noſtra habet, apud nos validam eſſe poſſe. Nam ſicut romani iuris ratio non efficit, vt improbetur ea donatio, quae a marito coniugi in ſymbolum conſumati coniugii conferitur, quam Morgengabam vocamus; ita nec effacere poſſet, vt ea improbaretur, quae ab vxore in maritum conferitur ex eadem cauſa tanquam ſymbolum perfecti matrimonii imo, qua morgengaba data compenſetur. Quam vero liberalitatem in vno coniuge non improbare poterit, propterea, quod ex antiquis moribus ea comprobata ſuperſit, quomodo eam improbet in altero coniuge?

§. VII.

Neque tamen concedo, ex peregrino iure ipſam videri poſſe prohibitam largitionem ab vxore marito factam. Nam cum raro ſoleant ampliffimae eſſe largitiones, vt viderentur ſe conjuges inuicem ſpoliare, ita ſane ceſſante ratione, ceſſare deberet, quae eſſet romanae legis prohibitio. Dein TERENT. CLEMENS in *L. 25. ff. de Donat. inter vir. et vxor.* prohibitionem ſtatuit
in

in iis demum donationibus, ex quibus locupletior mulier et pauperior maritus in suis rebus fit. Iam hoc in Morgengaba utriusque coniugis metuendum non est, maxime si reciproca detur Morgengaba. Imo nec improbat VLPIANVS in L. 7. §. 2. ff. eod. mutuam donationem, quam legem explicat Scipio GENTILIS de donat. inter coniug. L. II. c. XXI. vt ergo vel aliquo modo ex hoc iure excusari possit ea coniugum liberalitas, quam tamen ex patrii iuris rationibus, quae eam non improbat, magis diiudicandam arbitrer.

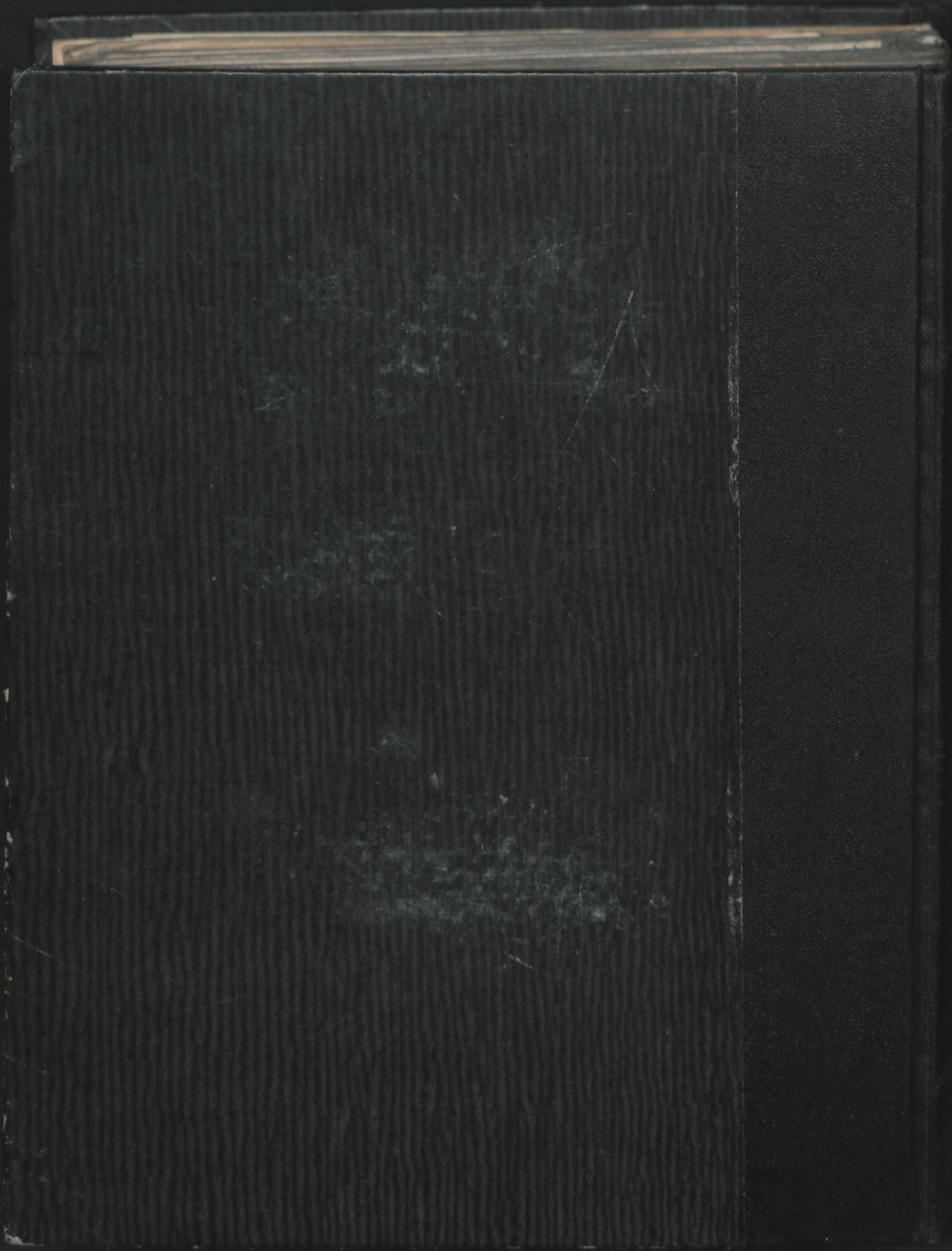
T A N T V M

VD18

ULB Halle 3
007 208 200

1770, 25.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI

AN

MORGENGABA
NOVO MARITO A NOVA CONIVGE
OFFERRI QVEAT,

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISVURG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XV. AVGVST. ANNO CIOIOCCCLXX.

DEFENDET

MICHAEL GOTTLIEB HERING

PIRNENS.

LIPSIAE

LITERIS RVM PFLIS.

